

చైవై హగ్ం సుక్ష్మతంఝారాధిః । తదన్యత్రోఽభిశ్రీగాతి । యైవై-
 హం దుష్కృతంఝారాధిః । తదన్యత్రోఽపహన్తి । బ్రాహ్మీ-
 స్సం జయతి । అముమైవాదిత్యం భ్రాతృవ్యవ్య పంవిస్తై ॥ ౧౦ ॥

భవతి భవతిశ్చియతై పురుషో జయత్యజయజ్ఞయత్యేకం చ ॥

ఉద్ధవ్యమావం నవైతాన్తి సప్తతిరవిగ్ం శ వహఽప్రతిహం
 ప్రజాపతిర్వృత్నట్ ॥ ౧ ॥

ఉద్ధవ్యమావగ్ంశోచిప్తేశోఽగ్ం సవత్సాపతిద్రాహ్యవై-
 శ్వదేవమాలభన్తే పశ్చాత్ ॥ ౧౦ ॥ హరిః ఓమ్ ॥

తృతీయప్రపాఠకః

హరిః ఓమ్ ॥ దేవాసురాస్సంఝతా అసా । తే దేవా ఏ-
 జయముప్రయన్తః । అగ్నిహోమయోస్తైస్త్విసీస్తనూస్సం వ్యదధత ।
 ఇదము నో భవిష్యతి । యదినో జైష్యన్తి । తెనాగ్నిహోమావహా-
 కామరామ్ । తే దేవా విజిత్య । అగ్నిహోమావన్తై చ్చర్షా । తే-
 గ్నిమన్వవిన్దన్న్తుమాభన్నమ్ । తస్య విధక్తిభిస్తైస్త్విసీస్తనూ-
 వారున్ధత ॥ ౧ ॥ తె సామ్రుమన్వవిన్దా । తమఘ్నా । తస్య య-
 థాఽభిజ్ఞాయం తనూర్వ్యగృహాత । తే గ్రహా అధవా । తద్గ-
 హాగాం గ్రహాత్వమ్ । యస్త్యైవం విదుషా గ్రహా గృహ్యన్తే । త-
 స్య త్వేవ గృహీతాః । నానాఽఽగ్నేయం పునరాధేయే కుర్యాత్ ।
 యదనాగ్నేయం పునరాధేయే కుర్యాత్ । వ్యృద్ధమేవ తత్ ॥ ౨ ॥
 అనాగ్నేయం వా వ్రతీక్రియతే । యక్ష్మిభ్యస్తనూవహాత్విహో

అర్హిర్యతి | ఉభావాన్నయావ్యాభాగా న్యాతామ్ | అనాన్య-
 భాగా భవత ఇత్యాహుః | యదుభావాన్నయావన్వక్తావితీ | అ-
 గ్నయై పవమానానామోత్తరస్సాన్ | యత్పవమానాయ | తేనా-
 న్యభాగాః | తేన నామ్యః | బుధన్వత్యాన్నయావ్యాభాగాన్వ పునా-
 నునాన్యా భవతి || 3 || యథా సుప్తం బ్రాధయతి | త్రాద్యగైవ తత్ |
 అగ్నిన్వక్తాః పత్నీసంయాజానామృచస్సుగ్ | తేనాన్నయగం స-
 ర్వం భవతి | ఏకథా తేజస్విసిం దేవతాముపైతీత్యాహుః | సైవ-
 మీశ్వరా ప్రదహా ఇతి | నతి బ్రాహ్మీయత్ | ప్రజననం వా అగ్నిః |
 ప్రజననమైవోపైతీతి | కృతయ్యస్సంభృతసంభార ఇత్యాహుః |
 ౪ || న సంభృత్యాస్సంభారాః | న యజాః కార్యమితి | అగ్నో భటు |
 సంభృత్యా వ్రవ సంభారాః | కార్యం యజాః | పుత్రరాధేయస్య స-
 మృద్ధ్యై | యోషాన్తాన్తంశు ప్రచరతి | ఏష్య ఇవ వా వ్రవః | యత్పు-
 నరాధేయః | యథోషాన్తం శువ్రష్టమిచ్ఛతి || ౫ || అ త్రాద్యగైవ
 తత్ | ఉచైచ్చస్విష్టకృతముఖ్స్పృతి | యథా వ్రష్టం విత్వా ప్రా-
 హ్లామితి | త్రాద్యగైవ తత్ | ఏకథా తేజస్విసిం దేవతాముపై-
 తీత్యాహుః | సైవమీశ్వరా ప్రదహా ఇతి | తత్తథా నోపైతి | ప్ర-
 యాజానూయాజేష్వేవ విధక్తిః కుర్యాత్ | యథాపూర్వమాన్యభా-
 గా న్యాతామ్ | వ్రవం పత్నీసంయాజాః || ౬ || తద్వైశ్వానరవత్ప్ర-
 జననవత్తరముపైతీతి | తదాహుః | వ్యృద్ధంవా వ్రతత్ | అనాగ్న-
 యం వా వైతత్క్రియత ఇతి | నతి బ్రాహ్మీయత్ | అగ్నిం ప్రథమం

విభక్తాం యాతి | అగ్నిముగ్ధుః కర్మివంతుఃకాః | తేనా
శ్చయమ్ | తేనా మన్యుర్మోక్షయతి ఇతి || ౨ ||

అన్యుర్మోక్షయతి రశ్మివతి సంభోతసంభావ ఇత్యాద్యుచ్చతి కర్మి
వంతుఃకా వేద త || ౧ ||

దేవా నై యథావేదేం యథావాపారత | యోగ్యస్యై
యమ్ | యోగ్యుమ్ | యోగ్యైత్రమ్ | తేనావేదేన వర్షే వా
కేయమవర్షా | తే | అన్యుర్మోక్షయతి వాతివ్యక్త | అపాదునా యథా
ఇతి | తేనావేదేన | అన్యుర్మోక్షయతి వాతివ్యక్త || ౩ || తేనావేదేన
ధావ | తం బృహస్పతిరుదయత్ | తేనాయాత | సన్వయా
యగచ్ఛత్ | తేనావేదేనయత్ | యోగ్యయేతి | తేనావేదేన
యావయత్ | సాగ్రం దేవతానాం వర్షయత్ | అగచ్ఛత్సన్వయా
యమ్ | అతివర్షానై శైవ్యాయామ్ || ౪ || యోగ్యయేతి వా
యేవ యావే | గచ్ఛత్ సన్వయామ్ | అగ్రం సమానానాం వర్షయ
తి | తేనావేదేన శైవ్యాయామ్ | స వా ప్రవ వాన్వయావ్య వేద వా
వ్యవ్య చ యథా | తం వా ప్రతం వాన్వయా ఇత్యాదయః | వాన్వ
వ్యా వా ప్రవః | వాన్వయామ్ వ్యావేదేన దేవా వర్షయన్ | సన్వయావ
వాన్వయామ్ | యో వై సోమం వాన్వయామ్ వేద || ౧౦ || వాన్వయా
వేదం వీత్వా భవతి | అన్వయావేదేన యేతి | అన్వయామ్ వాన్వయా
యామ్ | యో ప్రవం వేద | అన్వయామ్ | అన్వయామ్ వాన్వయామ్
వ్రహ్మ వై వాన్వయామ్ | యో ప్రవం వేద | అన్వయామ్ వ్రహ్మయామ్

అలస్యో బ్రహ్మణో జాయతే || ౧౧ || వాగైవ వాసస్య ప్రసవః | య
 ప్రవం వేద | క్రతాతి వాచా చీర్యమ్ | వసం వాచా గచ్ఛతి | అపివ
 తీ వాచం వదతి | ప్రహాసతి కేవలేష్య యజ్ఞావ్యాధిశత్ | ప ల్ల-
 త్నాన్వైవేయమభర్త | తం క్షేవా అబ్రువత్ | ప్రష వావ యజ్ఞ |
 యద్వాన్వేయః || ౧౨ || అపైవ నాశ్చాస్తితి | తేష్య ప్రతా ఉ-
 జ్జేః ప్రాయచ్ఛత్ | తావా ప్రతా ఉజ్జితయో వ్యాఖ్యాయన్తే |
 యజ్ఞస్య పర్వత్యాయ | క్షేవశానామదిర్భాగాయ | దైవా వై బ్ర-
 హ్మణాశ్చాన్వేష్య చ శమలమపాఘ్నత్ | యద్భ్రహ్మణాశ్చమలమా-
 సీత్ | సా గాఢా వారాశ్చక్తింస్యథవత్ | యదన్నస్య | సా సు-
 తా || ౧౩ || తస్మాద్దాయతశ్చ మత్తస్య చ స ప్రతిగృహ్యామ్ | య-
 త్ప్రతిగృహ్ణీయాత్ | శమలం ప్రతిగృహ్ణీయాత్ | సర్వా వా ప్రత-
 ప్త్య వాచోఽపరుధాః | యో వాఃపేయయాజీ | యా పృథివ్యాం
 యాఽన్నా యా రథన్తరే | యాఽన్తరిక్షే యా వాయూ యా వామ-
 క్షేప్యే | యా ద్వి యాఽఽద్దిక్ష్యే యా బృహతి | యాఽశ్ను
 యామధీషు యా వనస్పతిషు | తస్మాద్వాసపేయయాజ్యా ర్షివీనః |
 సర్వా హ్యప్త్య వాచోఽపరుధాః || ౧౪ ||

ధావామెతి క్షేప్యాయ వేద బ్రహ్మణో జాయతే వాసపేయ-
 స్సురాఽఽర్షిశ్చ వేదం చ || ౧ ||

క్షేవా వై యజ్ఞే యోగో హ్యైర్భిష్య నావారుణత | తదతి-
 ఙ్గాప్త్యైర్భిగృహ్యాపారుణత | తదతిగ్రాహ్యగామతిగ్రాహ్యత్వమ్ |

యథాగ్రాహ్యం గృహ్యంతే | యదేనానై ర్గ్రాహ్యైర్గృహ్యంతే వాచకం |
 తదేవ తైరతిగృహ్యంతే | పశ్యగృహ్యంతే | చాక్షుః యథా |
 యావానైవ యథా | తస్మాత్త్వైవరుణే || ౧౫ || పర్వ ఇన్ద్రా
 భవన్తి | ఏతద్దైవ యజమాన ఇన్ద్రియం దధతి | పైతృదశోచాభావ
 త్యా గ్రహం గృహ్యంతే | పైతృదశః ప్రాచాపతిః | ప్రాచాపతైరాప్త్యై
 ఏకాయోర్చాగృహ్యంతి | ఏతద్దైవ యజమానే ఏర్యం దధతి | సోమ
 గ్రాహ్యం శ్చ సురాగ్రాహ్యం శ్చ గృహ్యంతి | ఏతద్దేవ దైవానాం పర్వ
 మమన్నమ్ | యథోమః || ౧౬ || ఏతస్మిన్మహ్యాగామ్ | యథురా | పర్వ
 మ్నైవాస్మా అన్నాద్యేనావరమన్నాద్యమవరుణే | సోమగ్రాహ్యం శ్చ
 గృహ్యంతి | బ్రహ్మణో వా ఏతత్తేజః | యథోమః | బ్రహ్మణ ఏవ శే
 చా శేజ్ఞో యజమానే దధతి | సురాగ్రాహ్యం శ్చ గృహ్యంతి | అన్నస్యే వా
 ఏతచ్ఛమలమ్ | యథురా || ౧౭ || అన్నస్త్వే వ శమలేన శమలం యజ
 మానాదపహన్తి | సోమగ్రాహ్యం శ్చ సురాగ్రాహ్యం శ్చ గృహ్యంతి |
 పుమాన్ వై సోమః | స్త్రీసురా | తస్మిన్మహమ్ | మిథునమేనాస్య
 తద్యజ్ఞే కరోతి ప్రాణనాయ | ఆత్మానమైవ సోమగ్రాహ్యేస్సుగ్రా
 తి | జాయాగంసురాగ్రాహ్యేః | తస్మాద్వాపయేయమూయముష్మిన్తోకే
 స్త్రీయగ్ం సంభవతి | నాజపేయాభిజత్తగ్ం హ్యస్య || ౧౮ || పూర్వ
 సోమగ్రాహ్యం గృహ్యంతే | అపరే సురాగ్రాహ్యః | పురోక్షుగం సోమ
 గ్రాహ్యం శ్చాదయతి | పశ్యదక్షుగం సురాగ్రాహ్యం | పాతృవస్యవస్య
 విధృత్యై | ఏవ వై యజమానః | యథోమః | అన్నగ్ం సురా |

సోమగ్రోహగంశ్చ సురాగ్రోహగంశ్చ వ్యతిషతి | అన్నా ద్యేనై వైశ్చ
 వ్యతిషతి || ౧౯ || సంకృచస్థస్స సంమా భద్రోః కృత్యైత్యోహా |
 అన్నం నై భద్రమ్ | అన్నా ద్యేనై వైశ్చం పగంస్పృతి | అన్నైత్యోహా
 తచ్చమలమ్ | యస్సురా | ప్రాప్తైవ ఇలు వైశ్చమలమ్ | ప్రాప్తవా
 వా ఏవమేతచ్చమలేన వ్యతిషతి | యస్సోమగ్రోహగంశ్చ సురా-
 గ్రోహగంశ్చవ్యతిషతి | విపృచస్థస్స విమా ప్రాప్తవా కృత్యైత్యోహా |
 ప్రాప్తనైవైశ్చం శమలేన వ్యావర్తయతి || ౨౦ || తస్మాద్వ్యాజపేయో
 యాచీపూతో మేఘో దక్షిణ్యః | శ్రోమద్రీవతి సామగ్రీస్తే || అము-
 మైవ తైర్లోకమభియతి | ప్రోత్యుష్ణురాగ్రీస్తే | ఇమమైవ తైర్లోక-
 కమభియతి | ప్రతిష్ఠన్తి సామగ్రీస్తే | యావదేవ పుత్యమ్ | తేన
 సూయతే | వ్రాజస్పద్యస్సురాగ్రోహగంహరన్తి | అస్మతేనైవ విశ్చ-
 గ్ం పగంస్పృతి | హిరణ్యప్రాత్రంమథాః పూర్ణం దదాతి | ప్రక్షాళ్యో-
 నానీతి | ఎకథా బ్రహ్మణ ఉప హరతి | ఎకధైవ యామూన అర్జు-
 న్నేనో దధాతి || ౨౧ ||

అస్త్యావపరున్ధే సోమశ్చమలై యస్సురాహ్యపై శ్చం వ్యతిషతి
 వ్యావర్తయతి స్పృతి చైత్యోఽప || 3 ||

బ్రహ్మనాదినో వదన్తి | నాస్మిష్టామా నాశ్శ్యః | వదోదో
 వాతీర్పతః | అథ కస్మాద్వ్యాజపేయై పర్వై యజ్ఞక్రోతవోఽవరున్ధ్య-
 వైశ్చి | ప్రశుభిణి బ్రాహ్మీయాత్ | అన్నయో ప్రశుమాలభతి | అస్మి-
 ణ్ణోమమైవ తేనావరున్ధే | అన్త్రాగ్నీనోశ్శ్యమ్ | అన్త్రోగ్నో హేక్షణీవస్తా-

త్రమ | పారస్వత్యాఽతిరాత్రమ || ౨౨ || మూర్తుత్యా బృహతస్త్వా-
 త్రమ | ఏతావన్తో వై యజ్ఞక్రీతవః | తాన్వశుభిరైవావతున్ధ | అత్రా-
 నమేవ పృథోత్యస్మిన్ష్టామేవ | ప్రాగ్రాప్తానాప్తుక్త్యేవ | వీర్యగ్ం
 జేత్సినస్త్వత్రేణ | వాచమతిరాత్రేణ | ప్రజాం బృహతస్త్వత్రేణ |
 ఇమమేవ లోకమభియత్యస్మిన్ష్టామేవ | అన్తరిక్షముఖ్యేన || ౨౩ || క్షువర్గం
 లోకగ్ం జేత్సినస్త్వత్రేణ | దేవయానానైవ ప్రథ ఆరోహత్యతిరా-
 త్రేణ | నాకగ్ం లోహతి బృహతస్త్వత్రేణ | తేః ఏవాత్యన్త-
 ఆన్నయేన ప్రశునా | ఓజ్ఞో బలమైన్యాగ్నేన | ఇన్ద్రియమైన్ద్రిణ |
 వాచగ్ం సారస్వత్యా | ఉభావైవ దేవలోకం చ మనుష్యలోకం
 చాభియతి మూర్తుత్యా వశేమా | సప్తదశ ప్రాజాపత్యాన్వశూనా-
 లభతే | సప్తదశః ప్రజాపతిః || ౨౪ || ప్రజాపతైరాప్త్యై | శ్యామా
 ఏకదూపా భవన్తి | ఏవమివ హి ప్రజాపతిస్సమృద్ధ్యై | తాన్వర్య-
 గ్నికృతానుభృతి | మరుతో యజ్ఞమజిఘాగ్ంసన్ప్రజాపతేః | తేభ్య
 ఏతాం మూర్తుతీం వశామాలభత | తయైవై నానశమయత్ | మూర్తు-
 త్యా ప్రచర్య | ఏతాన్ఘ్నంఘ్నపయేత్ | మరుత ఏవ శమయిత్వా ||
 ౨౫ || ఏతైః ప్రచరతి | యజ్ఞస్యాఘాతాయ | ఏక్షధా వసాఙ్-
 హాతి | ఏకదేవత్యా హి | ఏతే | అథా ఏక్షధైవ యఃమానే
 వీర్యం దధాతి | నైవారేణ సప్తదశశరావేన్ద్రతర్ హి ప్రచరతి |
 ఏతత్పురోదాత్యాహ్యేతే | అథో పశూనానామేవ చిద్రమపి దధాతి |
 పారస్వతోర్తమయా ప్రచరతి | వాన్ద్యై సరస్వతీ | తస్మాత్ప్ర-

తాభిరైవ నాన్ యవక్తి | ప్రవహ్యజ్జితైః | యజమా యవక్తివ్యా-
 వృత్తైః || ౨౯ || అపాంపపాదాశుపేనుస్మితి సంమాప్తిః | మధ్యా-
 వైవై నావ్కరోతి | అభో వ్రాశ్యైవై నావ్రాజం సరివ్యఠః | ద్విష్టశ్చ-
 మావ్కయతే | ద్విష్టైవ భూశ్యేమాన్తాకాశ్చభిఃయతి | వైశ్యజ్జేవో-
 వై రథః | అభో వ్యజ్కావభిశ్చోరథం యాచిత్యాహ | యా వ్రవ-
 దైవతా రథ ప్రవిష్టాః | తాభ్య వ్రవ నమస్కరోతి | అర్శనోఽనా-
 ర్యైః | అశమరథం ధావుకాఽవ్యై రభోధవతి | య వ్రవం వేద || ౩౦ ||

స్వదయతి క్షుబ్ధాలయతి వ్యావృత్త్యా అనార్యైః ద్వైవ || ౩౧ ||

దైవస్యాహగం పవిత్రుః ప్రసవే బృహస్పతినా వాజ్ఞతా
 వాఙం జైవమిత్యాహ | పవిత్రప్రసూత వ్రవ బ్రహ్మనానాము-
 జ్జయతి | దైవస్యాహగం పవిత్రుః ప్రసవే బృహస్పతినా వాజ్ఞతా
 వక్ష్మిష్టం నాకగ్ంయహేయమిత్యాహ | పవిత్రప్రసూతవ్రవ బ్రహ్మనా-
 వక్ష్మిష్టం నాకగ్ం రోహతి | చాత్వాలై రథచక్రఽనిమితగం రోహతి |
 అహో వా అగ్గీరస ఉత్తమాస్సువర్గం లోకమాయా | ప్రాక్షాదైవ య-
 మానస్సువర్గం లోకమేతి | ఆవేష్టయతి | వజ్రో వై రథః | వశ్యేణైవ
 దిశోఽభిజయతి || ౩౧ || వ్రాజనాగ్ంసామగాయతే అన్నం వైవాః | అన్న-
 మైవాపరుణే | వ్రాజో వక్ష్మో దైవేభ్యోఽపాకాశ్చావత్ | తద్వ్యవృత్తి-
 వ్యావృత్తత్ | సైవా వాగ్యవృత్తిమ వదతి | యా దుంధుభా | తస్మా-
 ద్దుంధుభిస్సర్వా వాచోఽతి వదతి | దుంధుభిష్టమాఘ్ను నిష్టమా వా

ప్రమా వాక్ ॥ 32 ॥ యా దుద్దుభా । పురమయైవనాచావరాం
 వాచమవరుణై । అథో వాచ ప్రవ వష్ట్యో యఃమానోవరుణై ।
 ఇంద్రియ వాచం వదతేన్ద్రం వాఙం జావయతేన్ద్రో వాఙమయ్యుచి-
 త్యాహ । ప్రవ వా ప్రతర్హిష్ట్యి । యోయతే । యఃమాన ప్రవ
 వాఙముష్టయతి । ప్రవదతే ప్రవ్యాధానాఙం ధావన్తి । ప్రవదతేన్ద్రం
 స్త్రోత్రం ధవతి । ప్రవదతేస ప్రవదతీయన్తే ॥ 33 ॥ ప్రవదతేన్ద్రోజాపతిః ।
 ప్రోజాపతేరాష్ట్రైః । అర్వాఽస్తి సప్తీరసి వాఙ్యనీత్యాహ । అగ్నిర్వా
 అర్వా । వాయుస్సప్తీః । ఆదిత్యో వాఙీ । ప్రతాభీరవాష్ట్రైః దైవతా-
 భిరైవ రథం యున క్షిప్రస్త్రినాహినం యున క్షిప్రస్త్రినాహినై దేవరథః ।
 దైవరథమైవాష్ట్రై యున క్షి ॥ 34 ॥ వాఙీనో వాఙం ధావతే కాఘ్నాం గచ్ఛ-
 తేత్యాహ । సువగో వై లోకః కాఘ్నా । సువగోమైవ లోకం యన్తి ।
 సువగోం వా ప్రతే లోకం యన్తి । య ఆఙం ధావన్తి । ప్రోఘోఽ
 ధావన్తి । ప్రోఘేవ హి సువగోలోకః । చత్రస్పభిరను మన్త్రీయ-
 తే । చత్వారి ఛన్దాగ్ంసి । ఛన్దోభిరైవై నాఘ్నువర్గం లోకంగమయతి ॥
 ప్ర వా ప్రతేఽస్మాన్లోకాచ్యవన్తే । య ఆఙం ధావన్తి । ఉదఙ్చ
 ఉవర్తన్తే । అస్మాదైవ తేన లోకాన్నయన్తి । రథవిమోచనీయం
 జహోతి ప్రతిష్ఠితైః । ఆమా వాఙస్య ప్రసవో జగన్మూడిత్యాహ ।
 అన్నం వై వాఙః । అన్నమైవావరుణై । యథాలోకం వా ప్రత ఉష్టయన్తి
 య ఆఙం ధావన్తి ॥ 35 ॥ కృష్ణలంకృష్ణలం వాఙస్పద్యభ్యః ప్రయచ్ఛతి
 యథైవతే వాఙ్లోకముజ్జయన్తిరం పర్తిక్రీయావరుణాప్రకథా బ్రహ్మణై

మ్యాఽనఽచ్యుత్యై । సప్తదశాఽర్థియ్యూహా ధవతి । సప్తదశః
 ప్రజాపతిః । ప్రజాపతేరాఽప్త్యై । నూపురశ్చతురశ్చర్యవతి । గౌఢా-
 మం చహాలమ్ । న వాప్తతే వ్రీహాయో న యవాః । యన్తౌఢా-
 మాః ॥ ౪౧ ॥ ప్రవరువ హి ప్రజాపతిస్సృయ్యుశ్చ్యై । అఘో ల్లముఘా
 వాఽస్తే ల్లొకమన్నవస్తం కరోతి । వాసాభిశ్చవ్యయతి । ప్రవ వై యః-
 మాసః । యమ్యాపః । సప్తదశైవల్యం వాసః । సర్వాభిశ్చవైసం
 దేవతాభిస్సమర్థయతి । అఘో ల్లక్రమణమేవ తథ్భతుః యఃమా-
 నః కురుతే । సువర్గస్య ల్లొకస్య సమస్త్యై । ద్వాదశవాఽప్రసవీ-
 యాని అఘోతి ॥ ౪౨ ॥ ద్వాదశమాసాస్సంవత్సరః । సంవత్సర-
 మైవ ప్రీణాతి । అఘో సంవత్సరమైవాస్తా ఉపదధాతి । సువర్గస్య
 ల్లొకస్య సమస్త్యై । దశభిఃకల్పేరోవాతి । నవవేపురుషేప్రీణాః ।
 నాభిర్దశమీ । ప్రీణానైవ యథాస్థాసం కల్పయిత్వా । సువర్గం
 ల్లొకమేతి । ప్రతావద్యే పురుషస్య స్వమ్ ॥ ౪౩ ॥ యావత్ప్రీణాః ।
 యావదైవాస్యాస్తే । తేన సహ సువర్గం ల్లొకమేతి । సునర్దేవాగ్ం
 అగన్యైత్యాహ । సువర్గమైవ ల్లొకమేతి । అమృతా అభూమె-
 త్యాహ । అమృతమివ హి సువర్గో ల్లొకః । ప్రజాపతేః ప్రజా
 అభూమెత్యాహ । ప్రజాపత్యో వా అయం ల్లొకః । అస్మాదేవ తేన
 ల్లొకాన్నైతి ॥ ౪౪ ॥ సనుహం ప్రజయా సం మయాప్రజేత్యాహ ।
 అగ్నిమైవైతామాశాస్తే । అన్నపుష్పస్మైన్నై । అన్నం వా ఇయమ్ ।
 అన్నాద్యైవైవర్గం సమర్థయన్ప్రజాపత్యైన్నై ప్రతేహిస్తాత్పదస్వమ్ ।

యమామాః | సాక్షాదేవైసమన్నాద్యేన సమర్థయన్తి | పురస్తాత్ప-
 త్యశ్చం ఘ్నన్తి || ౪౧ || పురస్తాన్తి ప్రతీచీనమన్నమద్యతే | కీర్షతో
 ఘ్నన్తి | కీర్షతో వ్యాన్నమద్యతే | ద్విగ్భ్యోఘ్నన్తి | ద్విగ్భ్య ఏవా-
 స్మా అన్నాద్విమవద్యతే | శుశ్వరో వా ఏష పరాద్భ్రాదఘ్నః |
 యో యూప్సంయోహతి | హిరణ్యమధ్యవరోహతి | అమృతం నై
 హిరణ్యమ్ | అమృతగం సువర్ణాల్లోకః || ౪౨ || అమృత ఏవ సువర్ణా-
 ల్లోకే ప్రతి తిష్ఠతి | శతమానం భవతి | శతాయుః పురుషశ్చేంద్రియః |
 ఆయుష్యేంద్రియే ప్రతి తిష్ఠతి | పుష్టి వా ఏతద్రూపమ్ | యదజా-
 త్రిస్సంవత్సరస్యాన్యాపకూన్పరి ప్రకాయతే | బస్తాజసమధ్యవరోహతి |
 పుష్ట్యామైవ ప్రజననే ప్రతితిష్ఠతి || ౪౩ ||

పరిధాపయతి గోధూమా జహోతి స్వం నైతి తత్యశ్చం
 ఘ్నన్తిల్లోకో నప చ || ౪ ||

సప్తాన్నహోమాఙ్ఘాహోతి | సప్త వా అన్నాని | యావన్త్యై-
 వాన్నాని | తాన్త్యైవావరుణే | సప్త గ్రామ్యా ఓషధయః | సప్తా-
 గ్భ్యః | ఉభయీషామవరుణ్యే | అన్నస్యాన్నస్య జహోతి | అన్నస్యా-
 న్నస్యావరుణ్యే | యద్వాజపేయయాజ్యసవరుణస్యాశ్చీయాత్ || ౪౪ ||
 అవరుణేన్ వ్యుక్త్యేత | సర్వస్య సమప్రదాయ జహోతి | అనవరుణ-
 స్యావరుణ్యే | ఔదుమ్బరేణ సురీవేణ జహోతి | ఊగ్వో అన్నము-
 ద్దుమ్బరః | ఊర్జ ఏవాన్నాద్విస్యావరుణ్యే | కేవస్య త్వా పుమః
 ప్రసవ ఇత్యాహ | పుత్రిప్రసూత ఏవైతం బ్రహ్మణాదేవతాభ్యః

భిషిష్యతి | అన్నస్యాన్నప్యాభిషిష్యతి | అన్నస్యాన్నప్యాపదుర్ధ్యై || ౪౮ ||
 పురస్తాత్పత్యకృమభిషిష్యతి | పురస్తాత్థి క్రుచీవమన్నభుద్యతే | శీర్-
 వ్షతోఽభిషిష్యతి | శీర్షవ్షతో హ్యన్నమద్యతే | అముఖాభ్యవ-
 సావయతి | ముఖత ఏవాస్మా అన్నాద్యం దధాతి | అగ్నేస్తాన్వ-
 సామాశ్చ్యవాభిషిష్యమీత్యాహ | ఏష వాఅగ్నేస్తవః | తేనైవైవ-
 మభిషిష్యతి | ఇన్ద్రస్య త్వాసామాశ్చ్యవాభిషిష్యమీత్యాహ || ౫౦ ||
 ఇన్ద్రియమేవాస్మిన్నై కేవదధాతి | బృహాపుతేస్తాన్వ సామాశ్చ్యవా-
 భిషిష్యమీత్యాహ | బ్రహ్మైవై దేవానాం బృహాపుతీః | బ్రహ్మజ్జే-
 వైనమభిషిష్యతి | నామగ్నిహగంశ్చవదానీయాసి తత్సోకగ్న్యఉప-
 వారన్తి | అముమైవ తేర్లోకమన్నవన్తం కరోతి | సురాగ్నిహగం-
 శ్చవదానీయాసి చ వాజస్పద్యుః | ఇముమైవ తేర్లోకమన్నవన్తం
 కరోతి | అహో ఉభయోప్యైవాభిషిచ్యతే | విమాఢం కుర్వతే వాజ-
 పుతః || ౫౧ || ఇన్ద్రియస్యాపదుర్ధ్యై | అసిరుక్తాభిఃసాతస్సవనే స్తువతే |
 అసిరుక్తః ప్రజాపతిః | ప్రజాపతేరాప్త్యై | వాజవలీభిమాఢ్యన్దినే |
 అన్నంవై వాజః | అన్నమైవావరుణే | శిషిన్ద్రవలీభిస్తృతీయసవనే |
 యజ్ఞో వై విష్ణుః | ప్రశవశ్శిషిః | యజ్ఞ ఏవ ప్రశుముచ్రతి తిష్ఠతి | బృహ-
 దస్త్యం భవతి | అస్తమైవైవగ్ం శ్శ్రియో గమయతి || ౫౨ ||

అగ్నేయాదన్నస్యాన్నప్యాపదుర్ధ్యై ఇన్ద్రస్యత్వా సామాశ్చ్య-
 వాభిషిష్యమీత్యాహ వాజస్పద్యుః శ్శ్రియో గమయతి || ౫౩ ||

ప్రృషదం త్వేత్యాహ | ప్రీణా వైన్యా | ప్రీణానామైవై తేన
 సూయతే | ద్విషదమిత్యాహ | వప్రస్పృతయో వై ద్రు | వప్రస్పృత-
 నామైవై తేన సూయతే | భువప్రవదమిత్యాహ | యదావై వసీయా-
 స్పృవతి | భువనమగ్నిత్తి వై తమాహుః | భువనమైవై తేన గచ్ఛతి || ౧౩ ||
 అప్రృషదం త్వా ఘృతపదమిత్యాహ | అపామైవై తేన ఘృతస్య
 సూయతేన్యోమపదమిత్యాహ | యదావై వసీయాస్పృవతి | వ్యోమా-
 గ్నిత్తి వై తమాహుః | వ్యోమైవై తేన గచ్ఛతి | పృథ్విషదం త్వా-
 వదిక్షపదమిత్యాహ | ప్రమామైవై తేన లోకానాగ్ం సూయతే తస్మా
 ద్వాపేయ యాతే నకంచన పుత్యవరోహతి | అపీవహి దేవతా-
 నాగ్ం సూయతే || ౧౪ || నాకపదమిత్యాహ | యదా వై వసీయా-
 స్పృవతి | నాకమగ్నిత్తివై తమాహుః | నాకమైవై తేన గచ్ఛతి | యే
 గ్రహఃపఞ్చనీనాశిత్యాహ | ప్రఞ్చనానామైవై తేన సూయతే |
 అపాగ్ం రసముద్వయస్మిత్యాహ | అపామైవై తేన రసస్య సూయతే |
 సూర్యరశ్మిగ్ం సమాభృతమిత్యాహ సశుక్రీత్వాయ || ౧౫ ||

గచ్ఛతి సూయతే నవ చ || ౯ ||

ఇన్ద్రో ప్రత్రగ్ం హత్వా | అసురాస్పరాభావ్యపాఽమావా-
 స్యాం ప్రత్యాగచ్ఛత్ | తేవీతరః పూర్వైద్యురాగచ్ఛత్ | పితృకా
 యజ్ఞోఽగచ్ఛత్ | తం దేవాః పునరయాచ వ్రతమెభ్యా న పునరదము |
 తేఽబుప్రస్వరం వృణామహే | అథ వ్రః పునదాకాస్యామః | అస్మా

ధ్యమైవ పూర్వైద్యుః క్రియాశా ఇతి || ౧౬ || తమేధ్యః పునరవదుః |
 తస్మాత్పితృధ్యః పూర్వైద్యుః క్రియతేయత్పితృధ్యః పూర్వైద్యుః క్రి-
 యోతిపితృధ్య వైవ తద్యజ్ఞం విష్కీయ యమానః ప్రతనుతే సోమా-
 యపితృపీతాయ స్వధా నమ ఇత్యాహా వ్రతురైవాధి సోమపీఠమవరుణే |
 న హి పితా ప్రయాయమాణా ఆహ్వాన సోమపీఠ ఇతి | ఇన్ద్రియం వై
 సోమపీఠః | ఇన్ద్రియమైవ సోమపీఠమవ రుణ | తేనస్పృయేణ ద్విశీ-
 యాంజాయామధ్యస్మ తే || ౧౭ || వ్రతర్వై బ్రాహ్మణం పురా వా-
 ఆశ్రవసా విచామక్రణ్ణ | తస్మాత్తై ద్వేద్యే జాయే అభ్యామత | య
 వ్రవం వేద | అభి ద్విశీయాం జాయామస్మ తే | అగ్నేయే కప్యవాహ-
 నాయ స్వధా నమ ఇత్యాహా | యవ్రవ పితృగామగ్నిః | తంప్రీణాతి |
 త్రిస్ర ఆహుతీరుహణాతి | త్రిర్విదధాతి | షట్కే సుపద్యన్తే || ౧౮ ||
 షడ్వా ఋతవః | ఋతూనైవ ప్రీణాతి | తూష్ణీం మేక్షూమాదధాతి |
 అస్తి వా హి వ్రవ ఋతుర్న వా | దైవా వైపిత్యాన్వీతా |
 మనుష్యాః పితరోఽను ప్రపీపతే | త్రిస్ర ఆహుతీరుహణాతి | త్రిర్విద-
 ధాతి | షట్కే సుపద్యన్తే | షడ్వాఋతవః || ౧౯ || ఋతవః ఇలు
 వై దేవాః పితరః | ఋతూనైవదేవాన్విత్యాన్వీణాతి | తాన్వీతా |
 మనుష్యాః పితరోఽను ప్రపీపతే | ప్రక్షదాచ్ఛిన్నం బ్రహ్మహిర్భవతి |
 ప్రక్షదీవ హి పితరః | త్రిర్విదధాతి | తృతీయే వా ఇతో లోకే పితరః |
 తానైవ ప్రీణాతి | వరాజావ ర్తతే || ౨౦ || క్లిశా హి పితరః | ఓష-
 ణో బ్రాహ్మణ ఉపాస్తే | ధోష్యుభాదా హి పితరః | బ్రహ్మణానానా

వదన్తి | ప్రాశ్నాం 3 నప్రాశ్నాం 3 మతి | యత్రాప్నోష్యయాత్ | అన్య-
 మన్నమద్యాత్ | ప్రమాణ్యుకస్యాత్ | యన్న ప్రాప్నోష్యయాత్ |
 అహవిస్యాత్ || ౬౧ || క్షిప్యత్య అపృశ్యేత్ | అవఘ్రియమైవ |
 తన్నవ ప్రాశ్నీతం నవాప్రాశ్నీతమ్ | వీరం వా వై క్షిరః ప్రయన్తో
 వాచన్తి | వీరం వా దదతి | ద్రశాం ఛవత్తి | హరణభాద్రాహి క్షిరమ్ ||
 క్షిప్య వైవ నిరవవయతే | ఉత్తర ఆయుష్టి లోమభిదీత | క్షిప్యగాం
 హ్యేతరహినోపీయః || ౬౨ || నమస్కరోతి | నమస్కరో హి క్షిప్య-
 గామ్ | నమో వః పితరో రసాయ | నమో వః పితరశ్శుష్మాయ |
 నమో వః పితరో క్షివాయ | నమో వః పితరస్స్వధాయై | నమో వః
 పితరో మున్యవే | నమో వః పితరో ఘోరాయ | పితరో నమో వః ||
 య ప్రతస్మిన్లోకే ఫ || ౬౩ || యుష్మాగ్ంస్తేను | యేఽస్మిన్లోకే |
 మాం తేను | య ప్రతస్మిన్లోకే ఫ | యూయం తేనాం వసిష్ఠా
 భూయా వై | యేఽస్మిన్లోకే | అహం తేనాం వసిష్ఠో భూయావమి-
 త్యాహ | వసిష్ఠస్సమానానాం భవతి | య ప్రవ విద్వాన్ప్రత్యభ్యః
 కరోతి | ప్రవవైమనుష్యాగాం యజ్ఞః || ౬౪ || దేవానాంవా ఇతరే
 యజ్ఞః | తేన వా ప్రత్యేత్యలోకే చరతి | యత్ప్రత్యభ్యఃకరోతి | ప
 ఈశ్వర్యఃప్రమో | ప్రాజాపత్యయర్చాపువరతి | యజ్ఞా వై ప్రజా-
 పతిః | యజ్ఞేనైవ సహ పువరతి | నప్రమాణ్యుకోభవతి | క్షిప్యలోకే
 వా ప్రత్యభ్యమాసశ్చరతి | యత్ప్రత్యభ్యఃకరోతి | ప ఈశ్వరలక్ష్మీ
 మూర్తిః | ప్రజాపతిస్తావైవం తత్త ఉన్నతుముఖాతీత్యాహ ||

యత్ప్రజాపత్యయన్సాపునరైతి । ప్రజాపతిరైవైవం తత్ ఉన్నయతి ।
 నాల్కమాఝ్రియఃమానః ॥ ౬౫ ॥

ఇత్యన్న తే కద్యన్తై కద్యన్తై కద్యన్తై ఋతవో వర్తకైవహా-
 విస్సాన్త్యన్తే దీయన్త్యన్తై యన్త్యో యామానశ్చరతి యత్ప్రకృత్యః క్రూతి
 పశ్య చ ॥ ౬౬ ॥

ధేవాసురా అగ్నిషోమయోదేవా వై యథా దశం దేవా
 వై యదన్తై క్షరీహేర్పిహ్నావాదివో నాగ్నిష్టోమో నసాచిత్రం దేవ-
 స్వాహం తార్యగ్ం సప్తాన్నహోమాన్నుషదం త్వేష్టోన్త్రతగ్ం
 హుత్యా దశ ॥ ౬౭ ॥

దేవాసురా వాజ్యేవేవం తస్మాద్వాజయయాజీ దేవస్వా-
 హం వాజస్యావరుద్ధ్యా ఇన్ద్రియమైవాస్మిక్ హ్నేకాహిపితరః పశ్య
 వస్తీ ॥ ౬౮ ॥

వారిఃటమ్

